

Sygn. akt II KK 206/20

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 października 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Andrzej Stępka (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Dariusz Kala

SSN Andrzej Tomczyk

Protokolant Dagmara Szczepańska-Maciejewska

po rozpoznaniu w dniu 5 października 2020 r. na posiedzeniu

sprawy T. F.

wskutek kasacji Rzecznika Praw Obywatelskich wniesionej na korzyść skazanego od prawomocnego wyroku łącznego Sądu Rejonowego w Ł. VII Zamiejscowego Wydziału Karnego z siedzibą w P. z dnia 24 lutego 2020 r., w sprawie o sygn. akt VII K (...).

**uchyla wyrok w zaskarżonej części i przekazuje sprawę
Sądowi Rejonowemu w Ł. do ponownego rozpoznania.**

UZASADNIENIE

W dniu 24 lutego 2020 r., w sprawie o sygn. akt VII K (...), Sąd Rejonowy w Ł., VII Zamiejscowy Wydział Karny z siedzibą w P., wydał wyrok łączny wobec T. F. skazanego następującymi prawomocnymi wyrokami:

I. Sądu Rejonowego w B. z dnia 14 czerwca 2010 r., sygn. akt IX K (...) za popełnione w okresie od 22 grudnia 2008 r. do 15 stycznia 2009 r. przestępstwo z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k., na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności z

warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres próby 2 lat i na podstawie art. 33 § 2 k.k. na karę 50 stawek dziennych grzywny w wysokości po 10 złotych każda, z zaliczeniem na jej poczet 13 dni rzeczywistego pozbawienia wolności, nadto orzeczono obowiązek naprawienia szkody; prawomocnym postanowieniem Sądu Rejonowego w B. z dnia 20 lutego 2012 r., sygn. akt IX 1 Ko (...) na podstawie art. 75 § 2 k.k. zarządzono wykonanie w/w kary pozbawienia wolności (kara 6 miesięcy pozbawienia wolności odbyta w okresie od 5 lipca 2012 r. do 23 grudnia 2012 r., kara grzywny wykonana w dniu 10 stycznia 2014 r.).

II. Sądu Rejonowego w Ł., VII Zamiejscowego Wydziału Karnego z/s w P. z dnia 29 kwietnia 2016 r., sygn. akt VII K (...), za popełnione w okresie od 27 czerwca 2014 r. do 20 października 2015 r. przestępstwo z art. 209 § 1 k.k., na karę 100 stawek dziennych grzywny po 10 złotych każda; kara grzywny wykonana w dniu 27 marca 2018 r.

III. Sądu Rejonowego w Ł. z dnia 3 kwietnia 2019 r., sygn. akt III K (...) za popełnione w okresie od 17 września do 29 września 2014 r. przestępstwo z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. na karę 1 roku i 6 miesięcy ograniczenia wolności w wymiarze 30 godzin miesięcznie oraz obowiązek bieżącego łżenia na utrzymanie córki; kara ograniczenia wolności niewykonana w całości.

IV. Sądu Rejonowego w Ł., VII Zamiejscowego Wydziału Karnego z/s w P. z dnia 12 czerwca 2019 r., sygn. akt VII K (...), za popełnione w okresie od 21 października 2015 r. do 24 kwietnia 2019 r. przestępstwo z art. 209 § 1a k.k., na karę 1 roku ograniczenia wolności w wymiarze 30 godzin miesięcznie oraz obowiązek bieżącego łżenia na utrzymanie córki; kara ograniczenia wolności wykonana w części - 15 godzin w październiku i listopadzie 2019 r.

Przedmiotowym wyrokiem łącznym na podstawie art. 85 § 1, 2 i 3 k.k., art. 85a k.k., art. 86 § 1 i 3 k.k. w zw. z art. 19 ust. 1 ustawy dnia 20 lutego 2015 r. o zmianie ustawy - Kodeks Karny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2015 r., poz. 396), Sąd połączył wyroki opisane w pkt III i IV (sprawy o sygn. akt III K (...) i VII K (...)) w zakresie kar ograniczenia wolności w ten sposób, że wymierzył skazanemu

karę łączną 2 lat i 2 miesięcy ograniczenia wolności, określając wymiar nieodpłatnej kontrolowanej pracy na rzecz społeczności lokalnej na 30 godzin miesięcznie.

Ponadto, na podstawie art. 577 k.p.k., zaliczono na poczet orzeczonej kary łącznej ograniczenia wolności 15 godzin wykonanej kary ograniczenia wolności w sprawie o sygn. VII K (...) (równoważne 15 dniom), przyjmując, że jeden dzień kary łącznej ograniczenia wolności jest równoważny jednemu dniowi kary ograniczenia wolności. Połączone wyroki uznano za pochłonięte wydanym wyrokiem łącznym w zakresie kar ograniczenia wolności, natomiast w pozostałym zakresie podlegają one odrębnemu wykonaniu. Na podstawie art. 572 k.p.k. umorzono postępowanie w zakresie wyroków opisanych w pkt. I i II części wstępnej wyroku. Orzeczenie zawiera również zwolnienie skazanego od ponoszenia kosztów sądowych, którymi obciążono Skarb Państwa.

Wobec braku zaskarżenia wyroku łącznego, orzeczenie to uprawomocniło się z dniem 2 marca 2020 r. Pisemne uzasadnienie wyroku nie zostało sporządzone.

Od powyższego prawomocnego wyroku łącznego Sądu Rejonowego w Ł. kasację nadzwyczajną wniósł Rzecznik Praw Obywatelskich, który zaskarżył ten wyrok w części dotyczącej rozstrzygnięcia o karze łącznej ograniczenia wolności, orzeczonej w pkt 1 wyroku. Działając na podstawie art. 523 § 1 k.p.k., wyrokowi temu zarzucił rażące i mające istotny wpływ na jego treść naruszenie przepisu prawa karnego materialnego, to jest art. 86 § 1 k.k., polegające na orzeczeniu na podstawie tego przepisu wobec T. F. w pkt 1 części dyspozytywnej wyroku łącznego, kary łącznej ograniczenia wolności w wymiarze 2 lat i 2 miesięcy, określając wymiar nieodpłatnej kontrolowanej pracy na rzecz społeczności lokalnej na 30 godzin miesięcznie, w sytuacji gdy wskazany wyżej przepis dopuszcza orzeczenie kary łącznej ograniczenia wolności w rozmiarze nieprzekraczającym 2 lat.

Formułując powyższy zarzut, wniósł o uchylenie wyroku w zaskarżonej części i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu w Ł. w tym zakresie do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Kasacja okazała się oczywiście zasadna, co umożliwiło rozpoznanie jej na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

W istocie, trafnie podniósł skarżący, że w niniejszej sprawie doszło do naruszenia wskazanego w zarzucie kasacyjnym przepisu art. 86 § 1 k.k., polegającego na orzeczeniu na jego podstawie kary łącznej ograniczenia wolności w wymiarze przekraczającym ustawowo przewidziany łączny wymiar tej kary. Zgodnie z art. 86 § 1 k.k. – w brzmieniu obowiązującym w dniu wydania zaskarżonego wyroku – Sąd wymierza karę łączną w granicach od najwyższej z kar wymierzonych za poszczególne przestępstwa do ich sumy, nie przekraczając jednak 810 stawek dziennych grzywny, 2 lat ograniczenia wolności albo 20 lat pozbawienia wolności; karę pozbawienia wolności wymierza się w miesiącach i latach. Z treści tego przepisu jasno zatem wynika, że niemożliwe jest wymierzenie łącznej kary ograniczenia wolności w wymiarze powyżej dwóch lat.

W tej sytuacji w oczywisty sposób Sąd Rejonowy w Ł. naruszył ten przepis, wymierzając skazanemu T. F. karę łączną ograniczenia wolności w wymiarze 2 lat i 2 miesiące, która przewyższa dozwolony wymiar ustawowy. Obrza art. 86 § 1 k.k. z natury rzeczy jest rażącym naruszeniem prawa i ma istotny wpływ na treść orzeczenia, jako że oskarżony (w wypadku wyroku łącznego skazany) ponosi dolegliwość inną niż została przewidziana w ustawie - albo zbyt łagodną albo, jak w niniejszej sprawie, zbyt surową (*zob. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 13 sierpnia 2014 r., V KK 216/14, LEX nr 1493994; z dnia 18 września 2013 r., V KK 204/13, LEX nr 1363456*).

W rezultacie stwierdzenia tego rażącego naruszenia prawa, Sąd Najwyższy, uwzględniając kasację Rzecznika Praw Obywatelskich wniesioną na korzyść skazanego, na mocy art. 537 § 2 k.p.k. uchylił wyrok łączny w zaskarżonej części i przekazał sprawę Sądowi Rejonowemu w Ł. do ponownego rozpoznania.